

Garlicka, Aleksandra

Polskie czasopisma w zbiorach Biblioteki Polskiej w Londynie

Rocznik Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego 7/1, 285-286

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

prasy konspiracyjnej (*Katalog* wymienia 84 tytuły, których egzemplarzy nie udało się odnaleźć na ogólną ilość 215) w opracowaniu L. Dobroszyckiego w *Katalogu* brak dwóch tytułów, których egzemplarzy dotąd nie odnaleziono. Chodzi o „Gwardzistę”, wydawanego w Bielsku w latach 1943—1944 przez Gwardię Ludową, oraz o „Biuletyn Radiowy” Związku Rad Robotn.-Chłop., przekształconego następnie w grupę Sierp i Młot (Warszawa 1940).

Trzecią część recenzowanej książki zajmują biografie organizatorów i pracowników prasy konspiracyjnej PPR i innych omawianych organizacji, którzy zginęli podczas okupacji. Autor opracował ogółem 25 życiorysów. Budzi jednak wątpliwości jedyne kryterium, jakim kierował się autor przy pomieszczeniu biografii. W zestawieniu nazwisk występują przeważnie czołowi działacze PPR, których biografie są skądinąd znane — tutaj zatem znalazły się w formie bardzo skondensowanej z wyeksponowaniem działalności prasowej. Kilkanaście mniej znanych sylwetek autor opracował na podstawie dostępnych źródeł. Wątpliwości wzbudza zatem zbyt ograniczony krąg osób związanych z prasą PPR, który na łamach książki występuje. Dlaczego np. nie rozszerzono zestawu o nazwiska działaczy prowincjonalnych, wreszcie o ludzi prasy partyjnej, którzy żyją lub zmarli po 1945 r. Nie są to oczywiście zarzuty pod adresem autora, któremu wolno zestawiać listę nazwisk według swego uznania. Chodzi jednak o podanie czytelnikowi kryteriów doboru tych nazwisk.

Mimo powyższych uwag sądzimy, że książka recenzowana zawiera bardzo wiele informacji szczegółowych, zarówno w części pierwszej, jak i w *Katalogu*, części biograficznej oraz zestawieniach źródeł literatury. Zawiera też szereg cennych uogólnień i hipotez, które mogą się stać punktem wyjścia do opracowania pełnego, obszernego studium o konspiracyjnej i powstańczej prasie PPR i organizacji z nią związanych.

Warto podkreślić, że książka A. Przygońskiego została starannie wydana przez „Książkę i Wiedzę” oraz opatrzona szczegółowym skorowidzem nazwisk, pseudonimów, tytułów czasopism i miejscowości — bardzo ułatwiającym korzystanie z niej.

Jerzy Myśliński, Andrzej Paczkowski

V

Polskie czasopisma w zbiorach Biblioteki Polskiej w Londynie

Nakładem Biblioteki Polskiej w Londynie ukazał się w 1964 r. *Katalog czasopism polskich i dotyczących Polski oraz innych krajów słowiańskich wydanych poza Polską po dniu 1 IX 1939* w opracowaniu Marii Da-

nielewiczowej i Genowefy Sadowskiej. (Wydawnictwo w języku angielskim. Tytuł oryginalny: *Catalogue of Periodicals in Polish or Relating to Poland and other Slavonic Countries Published Outside Poland Since September 1st 1939*, The Polish Library, London 1964, ss. 74.) Jest to *Katalog* czasopism znajdujących się we wspomnianej wyżej bibliotece; zawiera tytuły 895 periodyków w językach polskim i obcych. Zbiór to nie mały, zwłaszcza że trafiają się tu wojenne „białe kruki”, takie jak np. pisane ręcznie gazetki wydawane w 1941 r. na Środkowym Wschodzie.

Pojęcie „czasopisma” potraktowano w *Katalogu* bardzo szeroko. Obok czasopism *sensu stricto* zamieszczono tu również biuletyny informacyjne wielu instytucji powstałych na emigracji w różnych krajach, agencji i stowarzyszeń, informatory, kalendarze i sprawozdania.

Katalog traktuje tylko o periodykach wydawanych po 1 września 1939 r. To prawda, że wydawnictwa te stanowią podstawowy zasób czasopiśmienniczy Biblioteki, szkoda jednak, że nie opublikowano w *Katalogu* całości zbiorów.

Tym niemniej *Katalog* stanowi cenne źródło do dziejów II wojny światowej, a zwłaszcza dziejów prasy tej wojny.

Aleksandra Garlicka